

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Лях Дарина

здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю «Соціальна робота» Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна) м. Київ, Україна
Власенко Каріна, наукова керівниця – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри соціальної роботи та реабілітації Національного університету біоресурсів і природокористування України,

Російсько-українська війна стала для кожного великим випробуванням і психологічною травмою не тільки для дорослих, а й для дітей. Соціальним працівникам, соціальним педагогам, психологам та іншим фахівцям важливо знайти шляхи допомоги цим дітям. І надзвичайно важливо, щоб ці методи допомоги були науково обґрунтованими та ефективними.

В українському суспільстві зростають вимоги до підготовки соціальних працівників, психологів, здатних на високому рівні впроваджувати у професійну

діяльність інноваційні форми та методи роботи з особами, які постраждали від наслідків війни, забезпечувати психологічну підтримку та допомогу широким верствам населення. Ця проблема стає особливо актуальною в контексті використання сучасних технологій соціально-психологічної реабілітації під час роботи з дітьми військовослужбовців та учасників бойових дій.

Перенесені психотравмуючі події в дитинстві значно підвищують ризик психічних розладів у дітей та підлітків. Найпоширенішими є: ПТСР, афективні та тривожні розлади, самогубства, залежна поведінка (алкоголізм, наркоманія, нехімічні форми залежності), розлади харчування тощо. Важкі та тривалі травми викликають порушення особистісного розвитку: низька самооцінка, порушення міжособистісних стосунків у дорослому віці.

Вважаємо за доцільне розуміти технології соціально-психологічної реабілітації дітей військовослужбовців як цілеспрямований комплексний вплив, що забезпечує збереження та відновлення недоторканості особистості, гармонійність, здатність до саморегуляції, самоефективність, комунікативну компетентність тощо.

Реабілітаційні технології повинні діяти одночасно в чотирьох напрямках (особистісному-інструментальному-просторово-часовому), посилювати одна одну і таким чином відновлювати психологічне здоров'я особистості.

Технології соціально-психологічної реабілітації дітей військовослужбовців - це сукупність технік, інтервенцій, процедур, що використовуються для підтримання і відновлення психологічного здоров'я особистості.

Соціально-психологічна допомога дітям, чий батьки є військовослужбовцями:

1. Індивідуальні консультації та терапія щодо подолання психічної травми та її наслідків в дітей, їх батьків за потреби (емоційні порушення та синдром посттравматичного стресового розладу).

2. Корекція та терапія нав'язливих станів, розладів сну.

3. Корекція та терапія психосоматичних розладів.

4. Індивідуальні консультації та психологічні тренінги для дітей та їхніх батьків.

5. Психологічні тренінги та індивідуальні консультації для дітей.

6. Дитяча корекція (емоційні розлади, страхи, психічні травми, виникнення проблем у навчанні та спілкуванні).

Можливий процес соціально-психологічного відновлення особистості поділяється на такі етапи: підготовчий, основний і заключний (підтримуючий). Тільки органічне поєднання процедурного і технічного моментів та відновлення психічного здоров'я індивіда забезпечує успішне завершення кожного з етапів.

На першому, підготовчому, етапі реабілітації найважливішими технологіями стають 1) технологія подолання недостатньої або негативної мотивації щодо власного психічного здоров'я; 2) технологія пошуку нових ефективних мотиваторів; 3) технологія активації сліпих зон уваги до можливостей досягнення психологічного благополуччя.

Також варто звернути на сучасні технології соціально-психологічної реабілітації дітей військовослужбовців, що загинули. При цьому важливо використовувати технології відновлення самоефективності особистості під час переживання втрати. Це будуть - способи реабілітаційних дій щодо впровадження системи заходів для досягнення позитивного результату. До таких технологій слід віднести наступні:

1. Технології відновлення самоефективності особистості під час переживання втрати.

2. Технологія відновлення самоефективності шляхом локалізації причини втрати життєвих ресурсів особистості.

Технології соціально-психологічної реабілітації дітей військовослужбовців включають відновлення втрачених або набутих у процесі соціалізації навичок виконання соціальних відносин і ролей. У цьому напрямку технологія соціально-психологічної реабілітації об'єктивно пов'язана з технологіями соціальної діагностики, соціальної адаптації, соціалізації, піклування, виправлення, профілактики, соціального обслуговування, соціальної експертизи.

Список використаних джерел:

1. Соціально-психологічні технології відновлення особистості після травматичних подій : практичний посібник / Т. М. Титаренко, М. С. Дворник, В. О. Климчук та ін. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2019. 220 с.
2. Титаренко Т.М. Соціально-психологічна реабілітація особистості в умовах війни. Наукові студії із соціальної та політичної психології. 2018. Вип. 41. С. 157-167. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nsspp_2018_41_14
3. Чуйко О.В. Соціальна реабілітація: підходи до змістових характеристик процесу. Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки. 2015. №4 (29). URL: <https://core.ac.uk/download/229859118.pdf>

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Гуманітарно-педагогічний факультет
Рада молодих учених гуманітарно-педагогічного факультету
Рада аспірантів гуманітарно-педагогічного факультету
Студентська організація гуманітарно-педагогічного факультету
ЗА ПІДТРИМКИ СПІЛКИ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ НУБІП УКРАЇНИ,
EURODOC, РАДИ МОЛОДИХ УЧЕНИХ ПРИ МІНІСТЕРСТВІ ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ,
ТА РАДИ МОЛОДИХ УЧЕНИХ НАПН УКРАЇНИ

«СУЧАСНІ ГУМАНІТАРНІ ДОСЛІДЖЕННЯ МОЛОДИХ
НАУКОВЦІВ У ГЛОБАЛІЗАЦІЙНОМУ СВІТІ:
ВИКЛИКИ, ІННОВАЦІЇ, БЕЗПЕКА»

Матеріали міжнародної очно-дистанційної науково-
практичної конференції молодих вчених

6-7 листопада 2023 року
Частина 1

КИЇВ-2023

УДК 159.9:316:37:81

С 90

Сучасні гуманітарні дослідження молодих науковців у глобалізаційному світі: виклики, інновації, безпека: Тези міжнародної очно-дистанційної науково-практичної конференції молодих вчених (6-7 листопада 2023 р.) [у 2-х ч.] /За заг.ред. О.М. Прохорчука. – К., 2023. Ч.1.-233с.

Рекомендовано до друку

Вченою радою Гуманітарно-педагогічного факультету

(Протокол №6 від 17.11.2023)